

Educació

JORDI NADAL I OLLER DOCTOR HONORIS CAUSA DE LA UNIVERSITAT DE GIRONA (UDG)

“UN JOVE DE 84 ANYS”

Jordi Nadal i Oller té un germà bessó, en Lluís, arquitecte. Tots dos van estudiar a l'institut de Girona. Tot i que ja fa anys que està retirat, Nadal prepara una obra sobre l'empresa Hispano-Suïza, "l'empresa industrial més brillant que hi hagi hagut mai a Espanya". Potser per això, el seu nebot, l'excalcalde de Girona Quim Nadal va qualificar-lo de "jove de 84 anys" quan va fer-li de padrí a la UdG, el 14 de març. A la imatge, Nadal i Oller, a la biblioteca del departament d'història econòmica de la UB, amb un dels seus llibres de més impacte.

“La designació dels rectors s'ha de canviar”

“Voten professors, PAS i alumnes, i això sovint es presta a corrupteles”

“Vaig mig compartir la idea de Jordi Pujol que no calia crear-la, però Quim Nadal m'ha fet veure que valia la pena”

12/05/13 02:00 - BARCELONA - JORDI FERRER

Jordi Nadal i Oller (Cassà de la Selva, 1929) té una llarga i prestigiosa trajectòria en història de la població i industrialització. Doctor en Història per la Universitat de Barcelona (UB) l'any 1957, sota el guiatge de Jaume Vicens Vives, ha publicat una desena de llibres en solitari. De *El fracaso de la Revolución industrial en España (1814-1913)*, que va triar per a la fotografia de l'entrevista, se n'ha fet una vintena d'edicions. Nadal va presidir l'Associació Espanyola d'Història Econòmica (AEDE) i l'Associació de Demografia Històrica (AEDH), i el 1997 va rebre la Creu Sant Jordi. Nadal, investit doctor *honoris causa* per la UdG el 14 de març, repassa la seva trajectòria vital i acadèmica. Fill d'una família de fabricants de taps de xampany, Nadal també és doctor *honoris causa* de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) i catedràtic emèrit de la UB.

Què representa haver estat nomenat doctor 'honoris causa' de la UdG el mes de març?

Doncs, com que sóc gironí, aquesta universitat la considero com a meva. A més, [a finals dels anys setanta] vaig ser el primer director del Col·legi Universitari de Girona (CUG). Abans de ser universitat, [el centre de Girona] va ser un Col·legi, és a dir, una extensió de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Com que jo era vicerector de centres de la UAB, el rector, Josep Laporte, em va demanar que fos el director del CUG, el centre més important.

Com era la feina de director?

Totes les setmanes, anava dues tardes a Girona. Quan va començar, el Col·legi no tenia gaire autonomia. Era un apèndix de la UAB. Una prova és que el Col·legi no va ser consultat en el meu nomenament. Va ser el rector de l'Autònoma el que ho va proposar.

Quina era la seva feina com a director del Col·legi?

La feina era consolidar aquells estudis. Tot era molt precari. Mirava de consensuar les coses amb les autoritats de Girona, amb el president de la Caixa a veure si pagava alguna cosa. [...] Hi havia un patronat, que presidia l'Albert Casellas, un metge i un home de tracte excel·lent.

Amb els problemes econòmics de l'època, tenia la sensació que el CUG tancaria?

Home, no! Per què si no, el rector ja no me n'hauria fet director. Pensava que es consolidaria i de fet la trajectòria del Col·legi (ara Universitat) fins avui ha estat molt bona. Avui tot el sistema universitari espanyol és precari i té molts problemes. Però malgrat tot, Girona ha funcionat i funciona bé, i té un cert prestigi. I la UdG ha fet coses molt estimables, com el centre del Parc Científic i Tecnològic. Em deixa parat.

Però sense el Col·legi, no hi hauria hagut la UdG?

No ho sé. Potser al cap d'un temps, també hi hauria hagut universitat. Perquè ara d'universitats, n'hi ha a totes les capitals de província. La universitat d'avui és com un institut d'abans. Fins a l'època del *desarrollo*, només hi havia l'institut de Girona, després van fer el de Figueres i es va acabar. Amb el *desarrollo*, el panorama universitari s'ha ampliat, potser amb excés. Alguna vegada m'havia discutit amb en Quim Nadal [el seu nebot] i li havia preguntat si realment això [la UdG] valia la pena. Perquè llavors el Col·legi només podia fer el primer cicle.

I, per tant, s'havia d'anar igualment a Barcelona?

Sí, s'havia d'anar a l'Autònoma. I alguna vegada havia fet el càlcul de la gent de Girona que anava a fer el segon cicle a la UAB i cabien en un autobús. Fent dos autocars diaris, ja se'n feia prou i a més hi havia l'avantatge que s'estalvien haver d'entrar a Barcelona si anaven a Bellaterra [Vallès Occidental]. Amb el primer cicle i sense fer el segon cicle, el centre és menys especialitzat, pots tenir una biblioteca més petita i uns laboratoris més modestos. Quan fas el salt a universitat, es complica molt i es necessiten molts diners. I el president Jordi Pujol pensava que podíem aguantar amb uns autocars que anessin a Bellaterra. Jo també hi vaig mig participar d'aquesta idea. Però quan va ser una universitat de debò, en Quim Nadal em va ensenyar el que s'havia fet i em va dir: 'Girona ha canviat amb la universitat'. Això li havia donat una vida tremenda. I és la institució que més feina ha creat. Per tant, el balanç ha estat molt positiu.

Vostè és de Cassà de la Selva i hi havia anat a Girona a estudiar de jove. Era llavors, a la dècada dels anys quaranta del segle passat, una ciutat grisa?

Més que grisa, era bruta i pudent. Jo vaig anar dos anys a l'Institut des de Cassà. Cada dia anàvem amb el meu germà bessó a l'institut amb el trenet. I hi havia dies que havíem de baixar i empènyer. Tornant de Girona, en la pujada de Quart a Llambilles, ens feien baixar del tren: la màquina no podia continuar, i havíem d'empènyer (riu). [...] Això era després del final de la guerra civil, a principis dels anys quaranta, i hi havia molta destrucció...

I arribaven tard a l'Institut?

Per fer tretze quilòmetres, hi estàvem tres quarts d'hora. Girona era una ciutat bastant horrible. En Quim Nadal va pintar les cases de l'Onyar i allò va començar a canviar. Recordo que l'Institut era allà a dalt. Crec que no hi havia cloaques als carrers. I després l'espectacle era al peu de les escales de la Catedral, on hi havia l'institut, hi havia l'Audiència. Amb 12 o 13 anys, els nois de l'institut ens escapàvem i anàvem a veure quan jutjaven i condemnaven els rojos. Però a aquesta edat havia sentit diverses condemnes a mort. Hi deixaven entrar.

Déu n'hi do quina experiència?

Era molt morbós i repugnant. Recordo que, quan entraven els presos emmanillats i amb la Guàrdia Civil, amb aquella imatge tan tòpica de la Guàrdia Civil, amb el seu tricomi tan característic. Després els deixaven a l'estrada, emmanillats. El jutge, llavors, no mirava el públic perquè no li agradava estar allà. D'altres sí que miraven i desafiaven el públic. Després, la lectura dels càrrecs, que eren el més bèstia.

I després va deixar Girona i va anar a Barcelona?

No érem madurs a anar a l'institut. Pels nois, l'institut és un desgavell perquè hi ha massa llibertat. Sovint els alumnes es feien escàpols per anar a jugar a futbol. A nosaltres ens passava quelcom de semblant. Anàvem a dinar a una dispensa que hi havia al peu del carrer de la Força, en aquella placeta després dels Quatre Cantons. Allà hi havia una casa i a sota hi havia les oficines de Can Cànovas. Al quart pis o al cinquè pis, anàvem a dinar. Hi havia un noi més gran que tenia una biblioteca de llibres d'adventures. I a la tarda, en lloc d'anar a l'institut, ens quedàvem a llegir. Un desgavell!

Ha parlat de la crisi en el sistema universitari espanyol. Per on passaria la solució?

Jo sóc molt radical: el primer que s'hauria de fer és canviar el sistema de designació dels rectors.

Com?

Des de fora. Ara voten un part dels estudiants, del personal d'administració i serveis (PAS) i el professorat. Fa quatre anys, quan ja havien començat les restriccions pressupostàries, els gerents de les universitats catalanes es van posar d'acord a no atendre les reivindicacions del PAS i congelar-ne els sous. Tot i això, un dels rectors no va fer honor a la seva promesa i va

Tweet < 0
 +1 0

Recomanar-ho 0

El doctor en història de la Universitat de Barcelona (UB) Jordi Nadal i Oller, a la biblioteca del departament d'història econòmica, fa uns dies. Nadal subjecta un dels seus llibres de més impacte, 'El fracaso de la Revolución Industrial en España (1814-1913)'. Foto: FOTO: JOSEF LOSADA.

Enllaços relacionats

- [La UdG investeix 'honoris causa' tres historiadors](#)
- [Canal: Entrevistes](#)

“Amb 12 anys, els nois de l'institut de Girona anàvem a veure la condemna de rojos a l'Audiència. Era molt morbós i vergonyant

“És una llàstima que Mas-Colell sigui conseller de la Generalitat, que té molt poc poder. Hauria de ser a Madrid

Notícies de ...

[Girona](#) [Cassà de la Selva](#) [Llambilles](#) [Barcelona](#) [Figueres](#)

prometre al personal que si sortia escollit, els apujaria el sou. Naturalment, la jugada li va sortir bé. És un sistema que es presta sovint a corrupteles. Aquí a la universitat catalana, el que té les idees molt clares és el senyor Mas-Colell, un professional de *chapeau*, d'extraordinària qualitat.

Per tant, el que diu Andreu Mas-Colell, conseller d'Economia i Coneixement, ha d'anar a missa?

Ell va estar un temps al Ministeri d'Educació, Madrid i els va arreglar algunes coses en el món universitari. La llàstima és que avui només sigui conseller del govern català, amb molt poc poder. Aquest home hauria de ser a Madrid perquè el govern espanyol, fos del color que fos, tingués un home bo. Ara ja ho demostra, però és clar, té una capacitat de maniobra molt petita. I [Mas-Colell] s'ha de barallar cada dia amb el senyor Montoro [ministre espanyol d'Hisenda], que no té gaire fama a la Universitat Complutense de Madrid, d'on és catedràtic.

Potser caldria evitar els graus repetits a Catalunya.

Evidentment, la distribució dels diversos ensenyaments està molt mal muntada. El problema no és pròpiament dels rectors sinó de la Generalitat. En alguns departaments, s'han mantingut estudis sense haver-hi un mínim d'alumnes. Conec diversos professors que, en el moment de la matrícula, empaiten estudiants als passadissos i els diuen. “Si et matricules de la meva assignatura, jo et pagaré el cost i, sense la necessitat de venir a classe, et garanteixo l'aprobat final”. És una manera d'assegurar que tindrà docència almenys a efectes administratius i de sou, que tindrà la docència necessària per cobrar cada mes. Una altra manera de fer trampa és concedir un aprovat pràcticament general a final de curs. Això funciona perquè a una bona part dels estudiants els interessa ben poc el que la universitat els pugui donar.

Ja no pensa que Catalunya sigui la fàbrica d'Espanya, com havia dit l'any 1985 i es va encarregar de recordar Quim Nadal, el dia que va vostè va ser investit doctor 'honoris causa' de la UdG?

Home, encara és la part més industrialitzada d'Espanya. Parlem de la Catalunya del 2008, abans de la crisi, perquè ara ja no sabem què és Catalunya, ni Castella, ni res. Hem de considerar que és una època anormal, que algun dia tindrà fi, però no tan aviat com diuen alguns o es pensen alguns, però tornarem als estàndards d'abans. Aquest país va tenir una etapa del *desarrollo* en els últims anys del franquisme i, sobretot, amb l'entrada d'Espanya a la Comunitat Europea el 1986, el progrés va ser ràpid i espectacular. Després es va anar alentint. Com més desenvolupat estàs, més costa fer un petit pas endavant i, a més, costa molt. El creixement a finals del segle XX va ser molt ràpid. Globalment, la industrialització espanyola ha estat un procés molt llarg, iniciat a Catalunya a finals del segle XVIII, estès al País Basc a finals del segle XIX i bona part de les regions estants en les dues últimes dècades del segle XX. N'han quedat al marge algunes regions, especialment Extremadura. Fins al 1936, Catalunya va ser la fàbrica d'Espanya.

Darrera actualització (Dilluns, 13 de maig del 2013 09:37)

Publicat a

[El Punt Avui. Comarques Gironines](#) 12-05-2013 Pàgina 10

DESA LA NOTÍCIA A:

 Desar-la al meu compte

Seguir la notícia

Des del [registre](#) pots veure i gestionar totes les notícies desades i de les que en fas seguiment.